

696 SAYILI KHK VE HUKUK DEVLETİNİN ÇÖKÜŞÜ

Erdoğan'ın tabiri ile Allah'ın bir lütfü olan 15 Temmuz sözde darbe girişiminden bu yana Türkiye, demokrasi ve adalet liginde her geçen gün daha geri seviyelere düşmekte. Yakın zamana kadar Avrupa Birliği ülkeleri ile yarışacak ölçüde gelecek vadeden Türkiye, 24 saat dahi sürmeyen sözde darbe girişiminden sonra adeta kabuk değiştirdi. 15 Temmuz sonrası ülkede 24 saatten az süre hâkim olan kargaşa ertesinde tüm Türkiye; faili meçhuller, adam kaçırmalar, kahvehane baskınları, yolsuzluklar ve 3. Dünya ülkesi adına normal karşılanacak birçok hukuksuzluğun merkezi haline geldi.

15 Temmuz sonrası devlet eliyle o kadar hukuksuzluk işlendi ki; Erdoğan hükümeti destekçilerinin yargılanma korkusunu bastırmak ve onları cesaretlendirmek adına anayasal denetime tabi olmayan birçok kanun hükmünde kararname çıkardı. Nitekim aşağıda alıntı yapılan 675 sayılı KHK bunlardan bir tanesidir. Bu kanun maddesi, Erdoğan hükümeti politikaları doğrultusunda hükümet medyası eliyle şeytanlaştırılan kitlelere karşı devlet memurlarının yapmış oldukları hukuksuz uygulamalar ve bu kişilerin işledikleri suçların yargılanmasına engel olmakta.

Şimdilerde ise Erdoğan, oyunu biraz daha yükselterek devlet memuru olup olmamasına yahut devlet memuru olsa bile göreviyle ilişkili olup olmamasına bakılmaksızın tüm vatandaşların hükümet eliyle şeytanlaştırılan ve terörist olarak yaftalanan kişilere karşı her türlü fiili müdahale hakkı olduğu yönünde bir KHK çıkardı. Buna göre hükümet nazarında terörist olarak kabul gören her kişi yahut grup evrensel insan haklarıncı kabul gören tüm haklarından yoksun bırakılabilir ve bu kişilere karşı hiçbir yetki yahut mahkeme kararı olmaksızın haksız muamelede bulunan kişiler ne hukuki ne de cezai yaptırıma tabi tutulabilir.

Görüldüğü üzere bir zamanlar orta doğu için model ülke gösterilen Türkiye'de Erdoğan hükümeti planlı bir şekilde devlet yapısını değiştirecek ve toplumu kutuplaştırarak yeniden inşa edecek adımlarını atmaya devam ediyor.

Yukarıda ifade edildiği gibi, 8 Kasım 2016 tarihinde AKP hükümeti 675 sayılı KHK'yı çıkartarak 15 Temmuz döneminde devlet memurları tarafından işlenmiş suçların üzerini örtmeye çalışmıştı. Buna göre: m.37/1: "15/7/2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemleri ile bunların devamı niteliğindeki eylemlerin bastırılması kapsamında, karar veya tedbirleri icra eden, her türlü adli ve idari önlemler kapsamında görev alan kişiler ile olağanüstü hal süresince yayımlanan kanun hükmünde kararname kapsamında **karar alan ve görevleri yerine getiren kişilerin bu karar, görev ve fiilleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmaz.**"

Baştan aşağı hukuk katli olan 675 sayılı KHK'ya 696 sayılı KHK ile aşağıdaki hüküm eklenmiştir. Buna göre:

“Resmi bir sıfatı taşıyıp taşımadıklarına veya resmi bir görevi yerine getirip getirmediğine bakılmaksızın 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemleri ile bunların devamı niteliğindeki eylemlerin bastırılması kapsamında hareket eden kişiler hakkında da birinci fıkraya uygulanır” denmektedir.

Şu durumda yapılan yeni düzenlemeye göre **resmi bir sıfatı taşıyıp taşımadıklarına veya resmi bir görevi yerine getirip getirmediğine bakılmaksızın**, 15 temmuz ile ilgili terör eylemleri ile **bunların devamı niteliğindeki eylemlerin bastırılması kapsamında hareket eden kişilerin bu karar, görev ve fiilleri nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmayacaktır.**

İlgili madde resmi vazifesi olup olmamasına yahut vazifesinin asker, polis gibi kolluk kuvveti kapsamında olup olmamasına bakılmaksızın, suçla mücadelede en temel kriterler olan **ölçülülük ve kanunilik gibi ilkeler dahi dikkate alınmadan** herhangi bir araç ve yöntem ile bir kişinin alacağı şahsi karar doğrultusunda hukuki, cezai, adli yahut idari neticesi düşünülmezsizin hareket edilebileceği anlamına gelmektedir. Bu düzenleme ile insanlar normal bir hukuk sisteminde mümkün olmayan, kendilerini polis olarak görmelerine kanuni bir dayanak bulmaktadırlar. Toplum içerisinde **hükümet desteğini arkasında hisseden herhangi bir kişiye devletin kendisiymiş gibi hareket etme imkanı tanınmaktadır.**

Sokak köpeğine eziyet etmenin dahi suç olduğu bir ülkede, asılsız suçlamalar doğrultusunda herhangi bir insan evladının akla gelebilecek herhangi bir **gayri insani yöntem ile öldürülmesinin yasal olması**, ilgili düzenlemenin **keyfilik sınırını ne kadar aştığının** anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Buna göre hükümetin koruması altındaysanız **hem hakim, hem savcı hem de cellat** olabilir, zaman kısıtlaması olmaksızın istediğiniz kişi yahut kişilere istediğiniz muameleyi gerçekleştirebilirsiniz.

Getirilen düzenleme özü itibariyle doğrudan **eylemin kendisini aklamayı** mahiyette bulunduğu; hakları ihlal edecek mağdurların yapılan hukuksuzluğa itiraz hakkı da olmayacaktır. Nitekim ilgili KHK ile demokrasiyle idare edilen hiç bir ülkede, kimseye tanınmayan yahut **hukuk sistematığı içerisinde tanınmayacak haklar** tanınmış durumdadır.

Söz konusu düzenleme **hukuk devleti ilkesinin yıkıldığı** ve yerine yeni bir devlet düzeninin getirildiğinin ilanı anlamındadır. Son dönem Türkiye’inde terör eylemi ve terörizm kavramları hukuki olmaktan çıkıp tamamıyla siyasi mahiyete bürünmüş ve **silahsız terörizm gibi hukuk ucubesi zorlama kavramlar** mahkeme salonlarında dillendirilir hale gelmiştir. İlgili KHK’da neyin terör eylemi olduğu, yahut terör eyleminin devamı niteliğindeki eylemin ne olacağı/olabileceği gibi hususlar incelenmemiştir. Bu husus ülkede haksız şekilde yargılanan yahut potansiyel olarak haksız yargılamaya tabi tutulacak yüz binlerce insan için **azami ölçüde tehlike** arz etmektedir.

KHK’da geçen “bunların devamı niteliğindeki eylemlerin bastırılması” ifadesi ileriye dönük olarak, darbe, terör ve bu eylemlerin devamı olarak kabul edilebilecek her türlü eylemin

bastırılması adına her türlü müdahalenin yargılanamaz olduğunu belirtmektedir. Şöyle ki; “olağanüstü hal süresince yayımlanan kanun hükmünde kararname kapsamında **karar alan ve görevleri yerine getiren kişiler**” resmi görevli yahut sivil vatandaş olmasına bakılmaksızın ilgili KHK çerçevesince kendisinde bir başkasının malına el koyma, vücut bütünlüğüne müdahalede bulunma hakkını görüyorsa, terörist olarak tanımladığı ve terör bağlantılı eylem gerçekleştirdiğini düşündüğü herkese neticesini düşünmeksizin saldırabilir ve müdahalede bulunabilir.

Buna göre, KHK ile işinden olmuş bir kişi başka bir KHK mağduru ile herhangi bir vesile ile görüşmeye kalktığında potansiyel olarak 15 Temmuzla bağlantılı bir eyleme kalkmış kabul edilebilecektir. Bu durumda **ilgili kişinin başına gelebilecek sayısız hukuksuzluk karşısında itiraz edebileceği bir merci yokken, kendisine karşı gayri insani ve hukuki muamelede bulunacak kişi yahut kişiler de hiç bir hukuki takibe uğramadan kaldıkları yerden hayatlarına devam edebilecektir.** Öyle ki bu kapsamda bir kişi, altından arabası alınsa bile öteki kişiye “Neden aldın?” diyemeyecektir. Zira söz konusu düzenleme ile **her türlü hukuki girişimin önu tıkalı** durumdadır.

Aynı şekilde **hükümete yakın terör örgütleri, mafya benzeri topluluklar ve parti üyesi militanlar gibi gruplar**, ilgili hüküm doğrultusunda devletin kendisinde dahi bulunmayan **dava edilemezlik** ve **sorumlu tutulamama zırhına** bürünmüş oluyorlar.

Mevcut durumda açıkça görülmektedir ki AKP hükümeti, Türkiye’de **İran’da yerleşik bulunan devrim muhafızlığı sistemini** resmen uygulamaya koymuş bulunmaktadır. Demokrasi ve insan haklarının ancak esamesinin okunabildiği Türkiye’de, bu kavramlar artık hayal ürünü olmaktan öteye geçemeyecektir.

İlgili hüküm o kadar büyük bir hukuk canavarıdır ki; terör örgütü üyeliğinden haksız bir şekilde yargılanan bir mağdurun mahkeme kararı ile salıverilmesi çok rahat bir şekilde teröre destek olarak görülüp ilgili karara imza atan hakimin infaz edilmesine neden olabilir. Aynı şekilde hükümetin nazarında terörist olan herhangi bir kişi yahut grup sırf bu nedenle kendisini Erdoğan rejiminin koruyucusu olarak gören herhangi bir kişinin kurbanı olabilir.

O kadar ki; bu düzenleme hukuksuzluğu hukuk haline getiren, Türk yargı bağımsızlığına atılmış bir bomba mahiyetindedir. Bu düzenleme ile arkasına hükümet desteğini alan herkes hakim, herkes savcı ve herkes yasal fedai konumundadır.